

Troški zasebnega obtožitelja.

Ali pristojna povračilo pravnih troškov zasebnemu obtožitelju, kateri sam, brez zastopnika obtožuje. — pri tem vprašanji omahuje dandanašnji razsojanje. To nam daje povod, da se nekoliko bavimo s tem pravnim vprašanjem.

Zasebni obtožitelj išče pri državnem oblastvu zadoščenja svoji razžaljeni časti. Razsodba, obsojajoča razžalilca, je oni nastroj, kateri na jedni strani krivca kaznuje, a na drugi obtožitelju daje iskano zadoščenje. Vender pa je to poslednje zadoščenje popolno le tedaj, kedar obvaruje pristojno oblastvo obtožitelja tudi gmotne, po obtoževanju mu nastale škode. Gmotna škoda, katera tu obtožitelja zadene, sestoji od troškov za sestavo ulog, za pripotovanje na kraj sodišča, za prireditve obtožbe in glavne obravnave in konečno tudi za izgubo časa. To škodo bi bilo tedaj obtožitelju nadomestiti.

Res je sicer, da v §-u 381. kaz. pr. r. le-ti troški zasebnega obtožitelja, ki sam, brez zastopnika obtožuje, niso omenjeni, a uže uvod tej zakonski določbi: „k tistim troškom kazenskega postopanja, katerih povrnitev more obdolženca zadeti, štejejo se:“ — je tak, da smemo upravičeno izvajati, češ, da v tem §-u naštetih troški niso taksativno navedeni in da se nahajajo tudi drugi troški izven naštetih, na katere istotako spada nadomestilo. Ozreti se je tudi na § 390. kaz. pr. reda. Če ta določba izreka, da je zasebni obtožitelj dolžan povrniti oproščenemu obdolžencu vse, zaradi njegovega nastopa nastale troške, onda to dosledno dopolnjuje zaveznost obsojenega obdolženca, po kateri mora zasebnemu obtožitelju povrniti vse troške, a ne le v §-u 381. kaz. pr. r. navedenih. Neovržen zaključek temu je pač opravičeno mnenje, da v § 381. naštetih troškov ni smatrati taksativno vsprejetih.

Zajedno tudi ni uvideti razloga, ki bi tirjal, da bodi obtožiteljevo položeno takrat ugodnejše, kedar si privzame pravnega zastopnika, kateremu je, če obtožitelj nadvlada, povrniti troške, nego li je tedaj, kedar zaradi pomankanja sredstev zastopa pravdo sam. Če podmenimo nazor, da zasebnemu obtožitelju ne pristojna nikaka nadomestitev troškov, tedaj premeni se pravo zastopanja v prisilno zastopanje, katerega pa kaz. pr. red

kar nič ne pozna. Ob nasprotnem tem nazoru pa bi kaz. pr. red posredno moral izjaviti prisilno zastopanje, a to bi pač vsej njegovi tendenciji do cela protivno bilo.

Po vsem tem nam je smatrati te pravdne troške za gmotno, po kaznivem dejanji obdolženčevem nastalo škodo, katero je nadomestiti zasebnemu obtožitelju po pravilih državljanskega prava o povrnitvi škode ter zadostitvi in po določenih 21. poglavja obč. drž. zak. iz naslova zasebnopravne zahteve. To nam kažejo uže besede §-a 1320. obč. drž. zak., ki zapoveduje, da je upravičen zahtevati povračila škode tist, komur je po razžaljenji časti resnično in istinito nastala škoda. Jasno je pač, da so troški, katere ima zasebni obtožitelj z obtoževanjem, istinita škoda, ki mu je nastala po razžaljenji njegove časti, in istotako, da je zaradi tega upravičen zahtevati odškodbe, to je povračila zadevnih troškov.

Če konečno še pomislimo, da je po §-u 404. obč. sod. reda v civilni pravdi za spise, katere stranka sama ali pa odvetnik v svoji pravni reči sam zvrši, smeti zahtevati istih pristojbin, kakor bi jih bila tretja oseba napravila, in da nikako zakonovo določilo ne prepoveduje prisoditi kazenskih troškov, izvirajočih iz samozastopa zasebnega obtožitelja, – tedaj je zaključek utemeljen: da zasebni obtožitelj, ki sam obtožuje, ima pravico zahtevati povračila troškov, nastalih mu po zasebnem obtoževanju.

IV.

O razumljivosti, ki je zahtevamo od slovenskih pravnikov.

IV. *)

„Zbirka obrazcev“, kakeršno ponuja slovenskim pravnikom gospod Anton Levec osnovana je tako, da se „in re“ ne priporoča samo slovenskim pravnikom, nego bi se, če bi bila prevedena v druge jezike, priporočala tudi mladim in starim pravnikom drugih avstrijskih narodnostij. Posámezni obrazci te zbirke tedaj bi znali priti slovenskemu uradovanju v navado, a če niso po jeziku kolikor moči za rabo dovršeni, je nevarno, da se nam Slovencem, katerih sodni

*) Menda ni treba posebe poudarjati, da se uredništvo »Slov. Pravnika« ne strinja z vsem, kar čislani gospod pisatelj v teh svojih razpravah nasvetuje za našo pravno terminologijo.

Opom. uredništva.